

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οι κύριοι σταθμοί στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	10
Πρόλογος	11

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

1. Τα στάδια της Ολοκλήρωσης	13
2. Θεωρητική Προσέγγιση της Πολιτικής Ολοκλήρωσης	14
3. Θεωρητική Προσέγγιση της Οικονομικής Ολοκλήρωσης	17

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1. Ιστορική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης	21
1.1 Η περίοδος του πολέμου	22
1.2 Η περίοδος μετά τον πόλεμο	23
1.3 Το Συνέδριο του Montreux	24
1.4 Το Συνέδριο της Χάγης	24
1.5 Το Συμβούλιο της Ευρώπης	25
1.6 Το διεθνές περιβάλλον	27
2. Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες	29
2.1 Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα	29
2.2 Η απόπειρα συγκρότησης Ευρωπαϊκής Αμυντικής Κοινότητας και Πολιτικής Κοινότητας	32
2.3 Από την Ευρωπαϊκή Αμυντική Κοινότητα στη ΔΕΕ	35
2.4 Από την Ευρωπαϊκή Αμυντική Κοινότητα στις Συνθήκες της Ρώμης	36
2.5 Οι νέες Κοινότητες	38
3. Ιστορική εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	41
3.1 Η δεκαετία του '60	41

3.1.1	Το σχέδιο Fouchet	41
3.1.2	Η βρετανική αίτηση συμμετοχής στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες	43
3.1.3	Η κρίση της «κενής έδρας»	45
3.1.4	Ο Συμβιβασμός του Λουξεμβούργου	47
3.1.5	Η Συνθήκη Συγχώνευσης των Οργάνων των Τριών Κοινοτήτων	48
3.2	Η δεκαετία του '70	48
3.2.1	Η πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ	48
3.2.2	Η πρόοδος προς τη χρηματοδοτική αυτονομία	49
3.2.3	Ο μηχανισμός της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας	52
3.2.4	Η έκθεση Tindemans	53
3.2.5	Η Νομισματική Συνεργασία	55
3.2.6	Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα	56
3.2.7	Θεσμικές ρυθμίσεις	56
3.3	Η δεκαετία του '80	57
3.3.1	Το πρόβλημα της βρετανικής συνεισφοράς στον κοινοτικό προϋπολογισμό	57
3.3.2	Το Σχέδιο Genscher-Colombo	58
3.3.3	Το Σχέδιο Spinelli – Το Σχέδιο Συνθήκης του Ευρ. Κοινοβουλίου	59
3.3.4	Η Επιτροπή Dooge	61
3.3.5	Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη	62
3.3.6	Η Εσωτερική Αγορά	65
3.3.7	Ο Κοινωνικός Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων	67
3.3.8	Η ώθηση προς την Οικονομική και Νομισματική Ολοκλήρωση	67
3.4	Η δεκαετία του '90	69
3.4.1	Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου	70
3.4.2	Οι Διακυβερνητικές Διασκέψεις του 1990-91	71
3.4.3	Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη του Μάαστριχτ)	73
3.4.3.1	Ο 1ος πυλώνας της Ε.Ε.	75
3.4.3.2	Ο 2ος πυλώνας της Ε.Ε.	79
3.4.3.3	Ο 3ος πυλώνας της Ε.Ε.	82
3.4.3.4	Συνολική θεώρηση της Συνθήκης για την Ε.Ε.	84
3.4.4	Από το Μάαστριχτ στο Άμστερνταμ	87
3.4.5	Η Συνθήκη του Άμστερνταμ	90
3.4.6	Η Συνθήκη της Νίκαιας	96

3.4.6.1	Η στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο	99
3.4.6.2	Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής και του Κοινοβουλίου	102
3.4.6.3	Στενότερη συνεργασία	102
3.4.6.4	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας ...	104
3.4.6.5	Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις	107
3.4.6.6	Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων	108
3.4.6.7	Λήξη ισχύος της Συνθήκης ΕΚΑΧ	109
3.4.6.8	Κριτική στη Συνθήκη της Νίκαιας	109
3.5	Η έναρξη του νέου αιώνα	111
3.5.1	Από την Ευρώπη των 15 στην Ευρώπη των 25	112
3.5.2	Η συζήτηση για το μέλλον της Ε.Ε. και το Σχέδιο Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης	118

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1.	Τα Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	133
1.1	Διακρατικά Όργανα	133
1.1.1	Το Συμβούλιο	133
1.1.1.1	Η Προεδρία	135
1.1.1.2	Ο Ύπατος εκπρόσωπος για την ΚΕΠΠΑ	136
1.1.2	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	136
1.1.3	Η Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων	137
1.2	Υπερεθνικά Όργανα	138
1.2.1	Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	138
1.2.2	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	143
1.2.3	Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών	145
1.2.4	Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	146
1.2.5	Το Πρωτοδικείο	149
1.2.6	Το Ελεγκτικό Συνέδριο	150
1.3	Επικουρικά Όργανα	151
1.3.1	Η Συμβουλευτική Επιτροπή της ΕΚΑΧ	151
1.3.2	Η Επιστημονική και τεχνική Επιτροπή της ΕΚΑΕ	152
1.3.3	Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	152
1.3.4	Η Επιτροπή των Περιφερειών	153

8 ΟΛΓΑ ΓΙΩΤΗ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ

2. Συνολική θεώρηση του Ευρωπαϊκού Θεσμικού Οικοδομήματος	156
2.1 Η επιλογή της ομοσπονδίας	160
2.1.1 Η δημοκρατία ως απαραίτητος όρος για την αποδοχή της υπέρβασης της εθνικής κυριαρχίας	162
2.1.2 Η αλληλεγγύη παράγοντας ενίσχυσης της ευρωπαϊκής ταυτότητας	165
2.2 Η επιλογή της διατήρησης του status quo	167

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

1. Οι έννοιες της συνοχής και της αλληλεγγύης	171
2. Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική	173
2.1 Συνθήκη ΕΟΚ	174
2.2 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	175
2.3 Ενιαία Ευρωπαϊκή Πρόαξη	178
2.4 Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων	180
2.5 Το πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής	181
2.6 Η κοινωνική διάσταση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση	181
2.7 Η ανεργία στην Ευρώπη	184
2.8 Πρόγραμμα κοινωνικής δράσης 1995-97	191
2.8.1 Η κοινωνική πολιτική στη Συνθήκη του Άμστερνταμ	191
2.9 Η Συνθήκη της Νίκαιας	198
2.9.1 Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Πολιτών	203
2.10 Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο	204
3. Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική	208
3.1 Περιφερειακές ανισότητες στον ευρωπαϊκό χώρο	208
3.2 Επίπεδα και μορφές περιφερειακών ανισοτήτων	211
3.3 Η Κοινοτική Περιφερειακή Πολιτική ως το 1988	213
3.3.1 Συνθήκη ΕΟΚ	213
3.3.2 Ίδρυση του ΕΤΠΑ	214
3.3.3 ΜΟΠ	216
3.3.4 Ε.Ε.Π.	218
3.3.5 Οι παρεμβάσεις των λοιπών χρηματοδοτικών μηχανισμών της Κοινότητας	220
3.4 Η Κοινοτική Περιφερειακή Πολιτική μετά τη ρύθμιση του 1988	220

3.4.1	Οι δικαιούχοι των χρηματοδοτήσεων	226
3.4.1.1	Οι περιφέρειες με καθυστέρηση ανάπτυξης (στόχος 1) ..	226
3.4.1.2	Οι περιφέρειες που πλήττονται από βιομηχανική παρακμή (στόχος 2)	227
3.4.1.3	Η μάχη κατά της ανεργίας και της επαγγελματικής ένταξης των νέων (στόχοι 3, 4)	228
3.4.1.4	Ο αγροτικός τομέας (στόχος 5α, 5β)	229
3.5	Η Κοινή Αγροτική Πολιτική και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων	229
3.6	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού Αλιείας	234
3.7	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	234
3.8	Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Περιφερειακή Πολιτική ..	235
3.8.1	Η μεταρρύθμιση της περιφερειακής πολιτικής του 1993	237
3.8.2	Ταμείο Συνοχής	238
3.8.3	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	240
3.8.4	Η προώθηση της Καινοτομίας	240
3.8.5	Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες της περιόδου 1994-99	244
3.9	Οι διαρθρωτικές δράσεις της Κοινότητας για την περίοδο 2000-2006	245
3.10	Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και οι καινοτόμες δράσεις 2000-2006	248
3.11	Συμβατότητα των διαρθρωτικών δράσεων με άλλες κοινοτικές πολιτικές	250
3.11.1	Αλιεία και ανάπτυξη της υπαίθρου	250
3.11.2	Πολιτική Απασχόλησης	252
3.11.3	Πολιτική Περιβάλλοντος	253
3.12	Ο συντονισμός της περιφερειακής πολιτικής με άλλα χρηματοδοτικά όργανα	254
3.12.1	Το Ταμείο Συνοχής	254
3.12.2	Ο συντονισμός με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	255
3.13	Τα προενταξιακά μέσα	256
3.13.1	Το διαρθρωτικό προενταξιακό μέσο	256
3.13.2	Πρόγραμμα Phare και γεωργικό μέσο	257
	Η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και οι προοπτικές της	263
	Χρονολόγιο	269
	Συνομογραφίες	287
	Παράρτημα Πινάκων	291
	Παράρτημα επικαιροποιήσεων	319
	Βιβλιογραφία	359

Οι κύριοι σταθμοί στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης:

1951 (18 Απριλίου)	Υπογραφή της Συνθήκης ΕΚΑΧ στο Παρίσι.
1957 (25 Μαρτίου)	Υπογραφή των Συνθηκών ΕΟΚ και ΕΚΑΕ στη Ρώμη.
1973 (1 Ιανουαρίου)	Η πρώτη διεύρυνση της Κοινότητας με την Ιρλανδία, τη Δανία και το Ην. Βασίλειο.
1979 (7-10 Ιουνίου)	Πρώτες άμεσες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
1981 (1 Ιανουαρίου)	Η Ελλάδα γίνεται δέκατο μέλος της Κοινότητας.
1986 (1 Ιανουαρίου)	Τρίτη διεύρυνση της Κοινότητας με την Ισπανία και την Πορτογαλία.
1986 (16-17 Φεβρουαρίου)	Υπογραφή της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης.
1992 (7 Φεβρουαρίου)	Υπογραφή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο Μάαστριχτ.
1995 (1 Ιανουαρίου)	Τέταρτη διεύρυνση της Ένωσης με την Αυστρία, τη Σουηδία και τη Φιλανδία.
1997 (2 Οκτωβρίου)	Υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ.
2001 (26 Φεβρουαρίου)	Υπογραφή της Συνθήκης της Νίκαιας.